

PROJEKTAS „BRANDOS EGZAMINŲ KOKYBĖS SISTEMOS PLĖTRA“

LIETUVIŲ GIMTOJI KALBA

Pilotinės užduoties vertinimo instrukcija

Teksto suvokimas

Ozolas

Nr.	Klausimai	Gebėjimai	Galimi atsakymai	Vertinimo normos	Taškai
1.	Apie ką kalbama įvadiniame teksto pokalbyje?	Ž. Tinkamai apibendrina informaciją.	Apie emigraciją/apie bėgimą nuo problemų emigruojant/apie išvykimą/apie pasyvumą/apie abejingumą savoms ar savo krašto problemoms.	Atsakyta teisingai. Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	1 0
2.	Suformuluokite problemą, kurią akcentuoja teksto autorius pateikdamas J. F. Kennedy citatą.	A. Formuluoja teksto problemą; paaiškina posakio perkeltinę prasmę.	Egoistinio santykio su savo šalimi problema. Pasyvios žmogaus pozicijos savo šalyje problema. Kodėl nepriimtina egoistinė piliečio pozicija? Kodėl žmogui svarbiau, ką jam šalis gali duoti, o ne ką jis duos šaliai.	Atsakyta teisingai ir tinkamai suformuluota. Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	1 0
3.	Nurodykite du būdus, kuriais 6 pastraipoje teksto autorius sukonkretina ekonomistės A. Maldeikienės mintį.	A. Sieja informaciją	Sukonkretina, žodį „niekam“ pakeisdamas žodžiu „valdžioms“ ir išvardydamas priežastis, verčiančias žmones emigruoti.	Atsakyta teisingai, nurodyta, kad pakeičia žodį ir kad išvardija priežastis. Nurodyta, kad pakeičia žodį arba kad išvardija priežastis. Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	2 1 0

4.1.	Remdamiesi 7 pastraipa, įvardykite autoriaus požiūrį į Lietuvos jaunimo nuostatą valdžios atžvilgiu.	A. Apibendrina informaciją.	Neigiamas požiūris / Nepateisina laikysenos / Vertina neigiamai	Teisingai įvardytas požiūris. Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	1 0
4.2.	Kokiu argumentu autorius pagrindžia savo požiūrį?	Ž. Skiria argumentą nuo teiginio.	Lietuvos jaunimas nesipriešina valdžios savivalei / pabėga / emigruoja. Pagrindžia kitų šalių pavyzdžiu apie jaunimo priešinimąsi.	Teisingai įvardytas požiūris. Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	1 0
5.	Remdamiesi 11 pastraipa, paaiškinkite, kuo paradoksali dabartinė Lietuvos padėtis.	A. Tinkamai sieja ir apibendrina informaciją / interpretuoja	Lietuva nelaisva laisvėje. Būdama laisva Lietuva nemoka būti ir nepriklausoma. Laisva Lietuva nemoka įgyvendinti savo nepriklausomybės. Siekė laisvės, o dabar ieško naujų priklausomybių.	Atsakyta teisingai įvardyta priešprieša. Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	1 0
6.1.	Autorius neigiamai vertina viešosios nuomonės formuotojus. Pagrįskite šią mintį, remdamiesi raiška: įvardykite bent vieną raiškos priemonę ir išrašykite pavyzdį.	Ž. Atpažįsta priemonę ir randa pavyzdį.	Vartoja niekinamosios/neigiamos reikšmės žodžius: „debilizmas“, „pajungta“; ironiją: „naujosios priklausomybės šlovinti“; paradoksą arba vaizdingą veiksmažodį: „priklausomybės šlovinti“; retorinį sušukimą: „ne tik sovietams!“; personifikaciją arba metonimiją: „Lietuva šiandien ir mąsto ne šešiolikmečio protu.“	Teisingai įvardija priemonę ir pateikia pavyzdį. Įvardyta tik priemonė arba tik pavyzdys. Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	1 0
6.2.	Savais žodžiais paaiškinkite, kodėl taip vertina.	Ž. Skiria priežastį nuo pasekmės.	Informavimo priemonės neigiamai paveikė visuomenę – ji darosi abejinga savo šaliai/kvailėja/infantileja/tampa nebrandi.	Atsakyta teisingai. Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	1 0

Prezidento kalba

Nr.	Klausimai	Gebėjimai	Galimi atsakymai	Vertinimo normos	Taškai
7.	Kokiais argumentais Prezidentas pagrindžia savo teiginį apie Lietuvos laimėjimus? Išrašykite bent tris.	Ž. Randa citatas, pagrindžiančias mintį.	Sparti ūkio plėtra; visuomenės demokratėjimas; gerovės kilimas; didėja pajamos; palankūs užsienio šalių vadovų atsiliepimai.	Teisingai nurodyti trys argumentai. Teisingai nurodyti du argumentai. Teisingai nurodytas vienas argumentas. Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	3 2 1 0
8.	Kokią pilietiško apraišką pastebi Prezidentas?	A. Atrenka ir vertina informaciją.	Reiklų/kritišką žmonių požiūrį į tautos išrinktuosius.	Atsakyta teisingai. Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	1 0
9. 1.	Su koku požiūriu į patriotiškumo stoką polemizuoja prezidentas?	A. Atpažįsta autoriaus reiškiamą ir kt. Požiūrius.	Su požiūriu, kad patriotiškumo labiausiai stinga emigrantams.	Atsakyta teisingai. Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	1 0
9. 2.	Įvardykite prezidento požiūrį.	Ž. Randa nurodytą informaciją.	Prezidentas teigia, kad patriotiškumo labiausiai stokoja valdžia.	Teisingai įvardytas požiūris. Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	1 0

Niliūnas

Nr.	Klausimai	Gebėjimai	Galimi atsakymai	Vertinimo normos	Taškai
10.	Suformuluokite abu A. Nykos-Niliūno fragmentus siejančią temą.	A. Atskleidžia teksto dalių ryšius.	Abiejuose kalbama apie išgyvenimus (vienatvę/svetimumą/tėvynės ilgesį) esant svetur/emigacijoje.	Atsakyta teisingai. Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	1 0
11.	Kuo panaši ir kuo skiriasi A. Nykos-Niliūno ir Odisėjo lemtis?	Ž. Atpažįsta kultūros ženklus. A. Tinkamai sieja ir apibendrina situaciją.	Abiem buvo lemta ilgai klajoti svetimuose kraštuose. Odisėjui buvo lemta grįžti į tėvynę, o Niliūnui – ne. Abu klajojo. Odisėjas grįžo į tėvynę, o Niliūnas – ne.	Atsakyta teisingai. Paaiškintas autoriaus ir Odisėjo lemties panašumas ir skirtumas. Paaiškintas tik autoriaus ir Odisėjo lemties panašumas arba tik skirtumas. Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	2 1 0

12.	Paaiškinkite, kokią krauju pasirašytą vaikystės sutartį jaučiasi sulaužęs A. Nyka-Niliūnas.	A. Interpretuoja	Nepalikti/neišduoti krašto, gatvės, namų, medžių, žmonių. Nepalikti/neišduoti tėvynės / gimtinės / tėviškės.	Atsakyta teisingai. Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	1 0
13.	Paaiškinkite, kaip suprantate A. Nykos-Niliūno frazes: „Antrasis nebuvimas. Antroji būtis“.	A. Savais žodžiais paaiškina posakių perkeltines reikšmes.	Antrasis nebuvimas – antrus metus gyvena ne tėvynėje. Antroji būtis – antrus metus išgyvena naują/kitokią – emigranto – egzistenciją/naujas patirtis.	Atsakyta teisingai. Paaiškinti abu teiginiai. Teisingai paaiškintas vienas teiginys. Atsakyta neteisingai. Neatsakyta.	2 1 0

Bendrieji klausimai

Nr.	Klausimai	Gebėjimai	Galimi atsakymai	Vertinimo normos	Taškai
14.	Palyginkite, kokiais tikslais R. Ozolas ir Prezidentas vartoja liepiamąją nuosaką.	A. Sieja tikslus su raiška.	Ozolas liepiamąją nuosaką vartoja ironizuodamas, siekdamas pašiepti, sumenkinti, išreikšti priekaištą išvažiuojantiems, o Prezidentas – siekdamas sustiprinti piliečių dvasią, skatindamas pasitikėjimą tėvyne/ateitimi.	Teisingai nurodyti skirtingi tikslai. Teisingai nurodytas vienas tikslas. Neteisingai nurodyta. Nenurodyta.	2 1 0
15.	Remdamiesi raiška, įrodykite, kad visų autorių tekstuose apie tą pačią problemą kalbama skirtingai: sufomuluokite po teiginį, atskleidžiantį kiekvieno teksto kalbinį savitumą (nurodykite bent po du požymius).	A. Aptaria skaitomų tekstų raiškos ypatumus, nurodo tekstų skirtumus.	R. Ozolo tekstas laisvos struktūros, apeliacinio pobūdžio, ironiškas, žaismingas, nevengiama žargono, šiuurkštesnių posakių. Prezidento – griežtos struktūros, informacinio pobūdžio, ramus, oficialus, dalykiškas. A. Nykos-Niliūno – meninis, poetiškas, intymus / kalba „aš“ vardu / išsiskiria, gausu kultūrinių kontekstų, kuriami vaizdai, vyrauja estetinė-emocinė funkcija.	Atsakyta teisingai, suformuluoti trys teiginiai , atskleidžiantys skirtingas tekstų ypatybes (nurodoma bent po du požymius). Suformuluoti du teisingi teiginiai , atskleidžiantys skirtingas tekstų ypatybes (nurodoma bent po du požymius) arba suformuluoti trys teisingi teiginiai (nurodoma bent po vieną požymį). Suformuluotas vienas teisingas teiginys , atskleidžiantis teksto ypatybę (nurodomi bent du požymiai) arba suformuluoti du teisingi teiginiai (nurodoma po vieną požymį). Neteisingai atsakyta. Neatsakyta.	3 2 1 0

Pastaba. Atsakymai, suformuluoti kitais žodžiais, ir teisingi atsakymai, nenumatyti vertinimo instrukcijoje, turėtų būti įskaityti.